

2002.03.29

Az MSZP öngóljai

„Medgyessy önmagának külön is rúgott egy gólt azzal, hogy egyszer aláírt az olimpia mellett, majd pedig »karikahiányosoknak« nevezte az aláírókat.”

Boros János

Egy korábbi németországi választási kampányban megjelent egy karikatúra, amelyen Kohl futballistaként fölemelt kézzel örül az általa rúgott gólnak egy olyan kapuba, amelyben már több labda van. A háló már rezeg, diadalittas kiáltás: „Tor! Gól!” A megnyúlt arcú közönségből ketten egymáshoz fordulva kérdik: „Nem kellene szólni neki, hogy ne a saját kapujába rúgja a gólokat?” Ez a kép azért jutott eszembe, mert most már végre valaki megkérdőzhethé, nem kellene szólni az MSZP-nek, hogy ne öngólokat rúgjon?

Melyek is ezek az öngólok, amelyeket nemcsak a hazai „sportbarátok”, de a külföld is megrökönyödve regisztrál? Az MSZP első külpolitikai öngólja a státustörvény bírálata volt, amelyben átvette annak az osztrák szélsőjobboldali politikusnak, Haidernek a retorikáját, aki a szomszédos népek ellen hangolja az osztrákokat. Ehhez képest igazán mellékes, hogy egy vezető magyar értelmiségi még önmagának is rúg egy gólt, amikor egy osztrák lapnak azt nyilatkozza, hogy Orbán és Haider politikai nézetei azonosak.

Ha egyetlen öngól esetén még lehetett véletlenről beszélni, a másodiknál már fölmerül a gyanú, hogy a csapatot, mint annak idején a visszavonulásra megérett Kohlt, nem világosították föl kellően, melyik irányban is kell támadni. Orbán Viktor ugyanis ismét teljesen összhangban van a brüsszeli EU-politikával, és – milyen meglepő – az MSZP ezért támadja. A miniszterelnök egy brüsszeli sajtókonferencián kérdésre azt válaszolta, hogy a Benes-dekrétumok összeegyeztethetetlenek az Európai Unió jogrendjével, ezért ezt a csatlakozáskor majd nyilván tisztázni kell Csehországgal.

Ugyanakkor a magyar kormány a kérdést a kétoldalú kapcsolatok szintjén nem kívánja fölvetni. Világos, morálisan értékelhető megnyilatkozás. És ekkor például **Eörsi István** a Népszabadságban (febr. 26.) azt állítja, hogy Orbán szerint „ha Csehország és Szlovákia nem hatálytalanítja a Benes-dekrétumokat, akkor nemigen kerülhetnek be az Európai Unióba. Jön a mi miniszterelnökünk... és Európa nevében követelményeket támaszt Csehországgal és Szlovákiával szemben. Kínosan komikus helyzet.”

Orbán Viktor semmilyen követelményt nem támasztott, hanem egyszerűen olyan véleményének adott hangot, amely teljesen megegyezik az EU hivatalos politikájával, sőt – ha hihetünk egyes korábbi írásainak – **Eörsi István** értékrendjével is. Nevezetesen, hogy nincs kollektív bűnösség, és nem lehet embereket szülőföldjükről elűldözni, és ha valamely országban ilyen törvények életben vannak, mint ma a Benes-dekrétum Csehországban, akkor az nem kompatibilis az Európai Unió jogrendjével. (Ugyanígy természetesen azt is meg kell kérdeznünk, hogy a magyarországi németek és más nemzetiségek háború utáni kitelepítésének törvényét érvénytelenítette-e a magyar állam. Ha ezt a kérdést nem teszi föl a mostani

kormány, és nem tesz megfelelő lépéseket a majdan megválasztott, az nem csak morális véték, de újabb külpolitikai öngól lesz – már a választások után.)

De mindez még hagyján. Azt sem veszik észre, hogy a szociáldemokrata Schröder kancellár, aki nem a Fidesz, hanem az MSZP kongresszusára látogatott el, nem hajlandó Prágába utazni, és cseh kollégájával tárgyalni. Talán most már Schröder is Orbán oldalán játszik?

A Neue Zürcher Zeitung, a nemzetközi újságírás egyik etalonja, a pártatlanságáról és magas színvonalú napi analíziseiről híres lap a következőket írta egyik hét végi számának első oldalán kiemelt nagyságú betűvel „Közép-Európa történeti ballasztjai” című vezércikkében (NZZ, 2002 március 2–3.): „Történeti eredetű sebek, amelyek soha nem hegedtek be teljesen, az utóbbi hetekben ismét felszakadtak... A Benes-dekrétumokhoz kapcsolódó polémia feszültségekhez vezetett Prága és Berlin, Prága és Budapest közt... Schröder azzal, hogy lemondta küszöbönálló csehországi útját, határozottan megkérdőjelezte külügyminiszterének biztosítékát, hogy a Benes-dekrétumok kapcsán minden félreértést tisztázott. A félreértésekről a cseh kormányfő, Zeman gondoskodott, a háború után Csehországból elüldözött szudétanémeteket Hitler ötödik hadoszlopának és árulóknak nevezte – teljesen összhangban az 1945-ös dekrétumok nyelvezetével.”

A probléma nem az, hogy történeti nyelven beszél valaki, hanem az, hogy ezt egy politikus teszi, amivel a dekrétumot a mára érvényesíti. Bár Németország és Csehország 1997-ben hivatalosan kiengesztelődött, Csehország mind a mai napig nem érvénytelenítette a törvényt. Elképzelhetőnek tartja valaki, hogy az Európai Unió egyik vezető gazdasági és immár egyik vezető politikai hatalmának első számú vezetője nem egyeztet a többi meghatározó európai kormányfővel a Csehországgal kapcsolatos politikát illetően? Schröder eddigi politikai pályafutása azt mutatja, hogy nem szokása öngólokat rúgni.

Ha az MSZP így, ekkora tájékozatlansággal folytatja kampányát, akkor legalábbis ami a külpolitikát illeti, Orbán Viktornak nem is kell pályára lépnie, avagy saját térfelén nyugodtan pihenőállásba helyezkedhet. Miután a külpolitikában az MSZP vállalta a gólok rúgását, marad a belpolitikai mérkőzés. Itt is vannak öngólok, mint például a nyilvános miniszterelnöki vita körüli MSZP-huzavona – ebben az ügyben ne szaporítsuk a szót –, vagy például a miniszterelnök-jelölt és az MSZP programjának eltérései. Érthetetlen, hogy a honlapok tanúsága szerint miért különbözött eredetileg több ponton Medgyessy és az MSZP programja, és miért változik az, ami a honlapokon van. Medgyessy önmagának külön is rúgott egy gólt azzal, hogy egyszer aláírt az olimpia mellett, majd pedig „karikahiányosoknak” nevezte az aláírókat.

Nem világos az sem, hogy egyes budapesti MSZP-s országgyűlési jelöltek miért terjesztenek olyan városi tömegközlekedési menetrendet, amelyen nagy, színes fényképük látható anélkül, hogy megjelenék az MSZP logója. Az ember nem tudja, hogy a közlekedési vállalat vezetőjének vagy egy MSZP-s képviselőjelöltnek az arcát akarják-e a közlekedővel megjegyeztetni.

Aztán itt van a romák érdekeinek politikai érvényesítése, a Fidesz erőfeszítéseinek állandó és felelőtlennek tekinthető kritizálása. Ha a romakérdés ma ennyire égető, nem szabad elfelejtenünk, hogy ez igazán olyan probléma, amely hosszú évtizedek alatt alakulhatott ki, az MSZP és elődje pedig az utolsó ötvenhét évben éppen negyvennyolc esztendőn keresztül „kezelte” a kérdést.

Hány belpolitikai öngól is ez?... A dolog természetéből következően a mérkőzés minden bizonnyal folytatódik.

A szerző az MTA doktora, egyetemi tanár